

1. ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΜΙΑΣ ΡΟΥΑΝΤΑ

Μέσο: TA NEA

Ημ. Έκδοσης: . . . 20/07/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 20/07/2024

Σελίδα: 17

Οι συζητήσεις σχετικά με την εξωτερική πολιτική των διαδικασιών ασύλου σε τρίτες χώρες δεν είναι καινούργιες και έχουν επανειλημμένως επικριθεί. Η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέκλεισε το 2018 τέτοια μοντέλα χαρακτηρίζοντάς τα «ούτε επιθυμητά ούτε εφικτά». Παρ' όλα αυτά, η πρόσφατη άνοδος των ακροδεξιών κομμάτων σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), όπως και οι αυξανόμενες ανάγκες προστασίας στην περιφέρεια της ΕΕ επανέφεραν στο προσκήνιο διάφορες προτάσεις για επεξεργασία αιτημάτων ή/και παροχής ασύλου εξ ολοκλήρου σε χώρες εκτός της ΕΕ.

Η έμπνευση τέτοιων συμφωνιών είναι η Αυστραλία που υλοποίησε για πολλά χρόνια τη λεγόμενη «Λύση του Ειρηνικού». Η προώθηση των αιτούντων άσυλο στο νησί του Ναουρού είχε επιπτώσεις στην ψυχική και σωματική υγεία όσων παρέμειναν για χρόνια εν αναμονή και εν τέλει απέκτησαν, στην πλειοψηφία τους, καθεστώς προστασίας στην Αυστραλία. Απόπειρες υπολογισμού έδειξαν ότι το κόστος της πολιτικής αυτής ήταν 777 φορές μεγαλύτερο από ό,τι η επεξεργασία των αιτημάτων στο έδαφος της Αυστραλίας.

Το 2022 η κυβέρνηση του Μπόρις Τζόνσον ανακοίνωσε ότι οι παράτυπες αφίξεις στη Μ. Βρετανία θα προωθούνταν στη Ρουάντα, με τη χώρα να αναλαμβάνει τη διεκπεραίωση αιτημάτων ασύλου, παροχής προστασίας και επιστροφών κ.λπ. Δύο χρόνια μετά, η νέα κυβέρνηση των Εργατικών ανακοίνωσε ότι η Συμφωνία Ηνωμένου Βασιλείου - Ρουάντα καταργείται και να έχει πρακτικά εφαρμοστεί. Πέραν από τα πολλαπλά νομικά ζητήματα που προέκυπταν, υπήρχαν και σοβαρές οικονομικές ενστάσεις. Οι εκτιμήσεις υπολόγιζαν το συνολικό κόστος για την αποστολή μόνο 300 ατόμων στη Ρουάντα στα 600 εκατομμύρια στερλίνες. Το αντίστοιχο κόστος επεξεργασίας των αιτημάτων τους στο Ηνωμένο Βασίλειο ανά άτομο άγγιζε τις 100 κιλιάδες στερλίνες.

ΤΗΣ ΔΡΟΣ ΑΙΤΗΛΙΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Σε αναζήτηση μιας Ρουάντα

Η ερευνήτρια του **ΕΛΙΑΜΕΠ** γράφει για την προώθηση μεταναστών σε τρίτες χώρες βάσει του Πρωτοκόλλου Αλβανίας - Ιταλίας

Παρ' όλο το κόστος, ανθρωπινό και οικονομικό, η προώθηση μεταναστών σε τρίτες χώρες παραμένει ελκυστική για πολλούς καθώς θεωρείται λύση αποτροπής. Αυτός είναι και ο στόχος άλλωστε του Πρωτοκόλλου Ιταλίας - Αλβανίας που κυρώθηκε το 2024, να λειτουργήσει αποτρεπτικά σε όσους διασχίζουν τη Κεντρική Μεσόγειο καθώς αρκετοί από αυτούς θα καταλήγουν στην Αλβανία. Το Πρωτόκολλο επιτρέπει στην Ιταλία να εξετάζει αιτήσεις διεθνούς προστασίας στο αλβανικό έδαφος, αλλά υπό ιταλική δικαιοδοσία. Ισχύει μόνο για τους μετανάστες που θα αναχαιτίζονται από ιταλικά πλοία στη Μεσόγειο, και θα

προωθούνται σε λιμάνι της Αλβανίας με τη χώρα να φιλοξενεί 3.000 μετανάστες μηνιαίως σε δύο κέντρα κράτησης υπό διαμόρφωση. Το κόστος υπολογίζεται σε 670 εκατ. ευρώ στην Σετία. Όσοι παίρνουν καθεστώς προστασίας, θα μεταφέρονται στην Ιταλία, ενώ οι υπόλοιποι θα επιστρέφονται, αν και εφόσον λειτουργήσουν οι επιστροφές. Στην πράξη το πιθανότερο είναι να μείνουν σε καθεστώς κράτησης στην Αλβανία για άγνωστο διάστημα ενώ οι μετανάστες θα συνεχίσουν να διέρχονται της Κεντρικής Μεσογείου σε επικίνδυνα ταξίδια.

Το Πρωτόκολλο δεν είναι πρώτη απόπειρα αναζήτησης λύσεων σε τρίτες χώρες. Την αρχή είχε κάνει η Κοινή Δήλωση ΕΕ - Τουρκίας του Μαρτίου 2016 που προβάλλεται συχνά ως πετυχημένο παράδειγμα μείωσης των αφίξεων. Η πραγματικότητα όμως είναι πιο σύνθετη. Οι ροές του 2015 ήταν μια εξαίρεση και σταδιακά μειώνονταν. Οι επιστροφές από την άλλη, που θεωρητικά ήταν το αποτρεπτικό στοιχείο, δεν υλοποιήθηκαν ποτέ στην κλίμακα που φαντάζονταν οι ευρωπαίοι ομόλογοι. Αντιθέτως, η Κοινή Δήλωση είχε αρνητικές επιπτώσεις στην εξωτερική πολιτική της μετανάστευσης. Περνώντας το μήνυμα ότι η Ευρώπη διατίθεται να πληρώσει για να μειωθούν οι ροές, χάραξε τον δρόμο για την εργαλειοποίηση των μεταναστών από τις τρίτες χώρες, με πρώτη την Τουρκία. Παράλληλα το αξιακό πλαίσιο που η ΕΕ πρόβαλε ως βασικό χαρακτηριστικό, τέθηκε υπό αμφισβήτηση, καθιστώντας τις συνεργασίες με τρίτες χώρες περισσότερο ανταλλακτικές παρά συνεργατικές.

Παρά τα νομικά και πρακτικά ζητήματα που προκύπτουν, εν μέσω γεωπολιτικών αλλαγών και κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων, αρκετές χώρες-μέλη επεξεργάζονται ήδη τρόπους περαιτέρω αποτροπής των μεταναστευτικών ροών, στρέφοντας το βλέμμα τους στην εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Αλβανίας - Ιταλίας και αναζητώντας τη δική τους Ρουάντα, με αμφίβολα αποτελέσματα.